Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central judecător: Nicolae Șova
Dosarul nr. 2ai-303/24
2-20163878-02-2ai-11102024

D E C I Z I E

15 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții de Apel Centru

Având în componență:
Președintele completului , judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Ala Malîi

examinând apelul declarat de lichidatorul S.R.L. "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 18 iulie 2024, la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup",

c o n s t a t ă:

La 26 aprilie 2022 lichidatorul S.R.L. "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian a depus cerere de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 8 096 851,13 lei în beneficiul S.R.L. "NeruGrup".

Lichidatorul indică că în urma petrecerii ședinței de validare, au fost validați creditori în cuantum total de 8 096 851,13 lei. Astfel, lichidatorul exercitându-și atribuțiile, a constatat că debitorul insolvabil nu are masă debitoare din care ar putea fi satisfăcute creanțele creditorilor.

Astfel, în cadrul procesului de insolvabilitate s-a constatat că unicul bun imobil deținut cu drept de proprietate de debitor este un bloc locativ, care în mod evident nu poate fi valorificat în cadrul procesului de insolvabilitate.

Reclamantul consideră că pârâtul Rusu Ion este culpabil de survenirea stării de insolvabilitate a debitorului S.R.L. „Neru Grup" și deci urmează să achite

creditorilor sumele datorate de debitor, după cum urmează.

În conformitate cu art. 247 alin. (1) și (2) și 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, și potrivit informațiilor din registrul public, în funcția de administrator statutar și asociat cu 100% al debitorului S.R.L. „Neru Grup" a fost și este Rusu Ion, motiv din care lichidatorul consideră că pârâtul Rusu Ion este pasibil de atragere la răspundere subsidiară.

Cu referire la termenul de înaintare a cererii cu privire la atragerea a răspunderea subsidiară în conformitate cu art. 248 alin. (5) al Legii insolvabilității și având în vedere faptul că procesul de insolvabilitate a fost intentat la 19 ianuarie 2021, acțiunea nominalizată este depusă în termen.

Conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității responsabilitatea pârâtului pentru situația financiară a debitorului insolvabil și creanțele creditorilor. Potrivit cererilor de admitere a creanțelor înaintate de creditorii a căror creanțe se urmăresc a fi achitate prin intermediul prezentei acțiuni, aceștia au avut relații comerciale și economice cu întreprinderea insolvabilă S.R.L. „Neru Grup", care a fost fondată și administrată de pârât. Unica persoană responsabilă pentru toate datoriile față de creditori care sunt creanțe validate este și poate fi numai pârâtul Rusu Ion.

Menționează lichidatorul că Rusu Ion deținea și deține calitățile de asociat (fondator) și administrator statutar al debitorului insolvabil S.R.L. „Neru Grup", este evident că acesta este unica persoană care avea putere de decizie în activitatea companiei.

Consecvent, având în vedere că unica persoană care putea să ia și lua decizii este doar pârâtul, doar acesta este responsabil și urmează să poarte răspundere pentru situația financiară a debitorului insolvabil, inclusiv cea de moment, în care sunt datorii de 8 096 851,13 lei față de creditori.

Potrivit art. 143 alin. (8) al Legii insolvabilității, suma creanțelor creditorilor este confirmată prin tabelul creanțelor și semnătura instanței de insolvabilitate, având putere de hotărâre judecătorească irevocabilă. Iar, pentru satisfacerea acestor creanțe, având în vedere lipsa masei debitoare, este necesară încasarea mijloacelor bănești de la pârât, care, după cum s-a menționat supra, este unica persoană responsabilă pentru activitatea juridică și financiară a debitorului insolvabilă. În speță, răspunderea juridică subsidiară a pârâtului operează de drept și produce implicit și imediat efecte juridice, datorită prezumpției responsabilității, prezumpție care atestă și confirmă culpa acelei singure persoane care poate fi responsabilă în speță - adică a administratorului statutar și asociatului debitorului insolvabil, care este pârâtul.

Cu alte cuvinte, prezumpția responsabilității operează conform întrebării - cine dacă nu pârâtul, și consideră că produce efecte prin însăși faptul că pârâtul era factorul de decizie al debitorului insolvabil. O persoană terță nu ar putea fi responsabilă în speță, fiindcă puterea de decizie și gestionarea debitorului

insolvabil au fost în exclusivitate în atribuțiile pârâtului.

În opinia lichidatorului anume pârâtului i-au revenit obligațiile de a gestiona corect și eficient întreprinderea, de a asigura ținerea continuă a evidenței contabile etc., și toate acestea în așa mod în care societatea comercială să obțină profit, or, anume acesta este scopul de bază al unei societăți comerciale.

La caz, profitul și achitarea cu creditorii lipsesc cu desăvârșire, fiind prezentă doar suma datoriilor față de creditori în cuantum de 8 096 851,13 lei. La 23 decembrie 2022 pârâtul Rusu Ion a depus referință la cererea lichidatorului S.R.L. "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 8 096 851,13 lei în beneficiul S.R.L. "Neru-Grup".

În susținerea poziției sale pârâtul solicită respingerea acțiunii înaintate de lichidatorul S.R.L. "Neru Grup" ca neîntemeiată din motiv că reclamantul nu a probat întrunirea temeiurilor prevăzute de lege pentru aplicarea mecanismului de atragere la răspundere subsidiară.

În susținerea acțiunii, reclamantul a invocat prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, indicând toate temeiurile prevăzute de lege, adică lit. a) - h). Ori, mecanismul de atragere la răspundere subsidiară are natură delictuală și presupune întrunirea mai multor condiții cum ar fi vinovăția, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul, vinovăția.

Astfel, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activității de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare și satisfacerea unui interes personal sau al unui terț, calificarea acestei forme de răspundere având un caracter delictual în toate cazurile.

Corespunzător, la examinarea acestei categorii de cauze, urmează a fi indicate concret acțiunile (inacțiunile) membrilor organelor de conducere ale debitorului, dar și să fie oglindită legătura de cauzalitate între acțiunile acestor membri ori a altor persoane și starea de insolvabilitate a debitorului, în sensul că insolvabilitatea se datorează anume acțiunilor acestora și nu altor circumstanțe, precum și vinovăția membrului organelor de conducere în cauzarea sau agravarea stării de insolvabilitate.

Raportul de cauzalitate este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Or, se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite și nu altul, adică, prejudiciul efectiv demonstrat, condiție stipulată și în art. 1998 alin.(2) Cod Civil, care prevede că, prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Din cererea dedusă judecății se atestă cert că aceste condiții nu sunt întrunite,

nefiind indicate acțiunile și/sau inacțiunile concrete ale pârâților, precum și legătura cauzală dintre aceste acțiuni/inacțiuni și insolvabilitatea întreprinderii S.R.L. „Neru Grup”. Or, toate alegațiile reclamantului au un caracter indirect, iar simpla deținerii a funcției de administrator statutar de până la intentarea procesului de insolvabilitate nu generează automat răspunderea subsidiară a pârâtului.

Pentru a exclude orice dubii în privința netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară și alegațiile părții reclamante, pârâtul comunică că reclamantul a omis să probeze cert care sunt acțiunile culpabile și cum acțiunile imputate au generat insolvabilitatea companiei. Or, art. 248 al Legii insolvabilității stabilește imperativ că pentru atragerea la răspundere subsidiară, persoanei trebuie să îi fie imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului și acțiunile săvârșite trebuie să fie acțiuni care i-au cauzat insolvabilitatea.

La caz, reclamantul doar invocă existența unei prezumpții, dar nu probează care sunt încălcările și cum aceste încălcări au cauzat insolvabilitatea companiei iar omisiunea de a proba întrunirea condițiilor imperative ale art. 248 al Legii insolvabilității generează netemeinicia acțiunii.

Este evident că răspunderea subsidiară nu poate opera în baza unor prezumpții automate precum că pârâtul a fost administrator statutar, iar compania a acumulat datorii și deci administratorul statutar răspunde în mod implicit. În opinia pârâtului chestiunea dată urmează a fi argumentată și dovedită prin probarea incontestabilă a acțiunilor ilegale și a legăturii cauzale dintre acțiunile pretins ilegale și faptul că anume săvârșirea acestor acțiuni a cauzat insolvabilitatea debitorului.

Atâta timp cât chestiunea dată nu este probată, temeiul respectiv nu este aplicabil și respectiv cererea este neîntemeiată. Ori, la materialele cauzei nu se regăsesc probe ce dovedesc în afara oricărui dubiu rezonabil că subsemnatul a săvârșit acțiuni care au dus debitorul în mod vădit la incapacitatea de plată, la fel cum nu sunt probe ce dovedesc faptul că aceste acțiuni au generat insolvabilitatea întreprinderii.

Ultimul temei invocat de atragere la răspundere subsidiară este nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege. Deci, inacțiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 din Legea insolvabilității, are specificul său și anume. Inacțiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariția stării de insolvabilitate, or anume apariția acestei stări de insolvabilitate în obligă pe administratorul întreprinderii să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligațiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3) art. 14 al Legii insolvabilității, neavând relevanță suma creanțelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, pe lângă întrunirea condițiilor de bază, urma să fi stabilită data survenirii

stării de insolvabilitate; termenul limită de depunere a cererii introductive; obligațiile, apărute după expirarea acestui termen.

Comunică pârâtul că nici temeiul respectiv nu a fost probat de reprezentantul reclamantului, fiindcă nu a fost indicată data scadenței de la care a început a curge termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii introductive, precum nu a fost indicată nici suma datoriilor apărute după această dată.

Distinct de cele relatate, pârâtul învederează că într-adevăr a înființat și condus debitorul insolvabil, însă afacerea nu a mers și a generat pierderi, inclusiv pentru subsemnat. Insuccesul unei afaceri nu trebuie pedepsit în toate cazurile, ci doar în acele cazuri în care se constată că au fost comise acțiuni intenționate și de rea-voință care au dăunat creditorilor și au cauzat insolvabilitatea. Dimpotrivă, pârâtul a executat cu bună-credință obligația legală de a depune de sine stătător cererea introductivă, or, în speță aceasta a fost depusă de debitor.

La 14 februarie 2024 lichidatorul S.R.L. “Neru-Grup” – Ciobanu Lilian a depus cerere de concretizare la de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. “Neru-Grup” în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul S.R.L. “Neru-Grup”.

Prin cererea de concretizare a acțiunii reclamantul concretizează și majorează cuantumul pretențiilor din acțiunea vizată și solicită încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 10 935 211,75 lei.

Suplimentar celor invocate în acțiunea inițială lichidatorul comunică că ulterior a avut loc validarea creanțelor și altor creditori, inclusiv Serviciului Fiscal de Stat, iar totalul creanțelor validate la moment constituie suma de 10 935 211,75 lei, fapt care impune majorarea pretențiilor.

În conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1), 60 alin. (3) al Codului de procedură civilă și pentru a asigura respectarea drepturilor tuturor creditorilor validați, este indispensabilă majorarea cuantumului pretențiilor, în caz contrar ar putea exista riscul ca creditorii validați ulterior să omită posibilele beneficii ale acțiunii de atragere la răspundere subsidiară, în cazul unei eventuale admiteri a acesteia.

Reprezentantul lichidatorului S.R.L. ”Neru Grup”, avocat Andrei Rezuș în ședința de judecată a solicitat admiterea cererii privind tragerea la răspunderea subsidiară a administratorului Rusu Ion pe motivele invocate în cerere.

În ședința de judecată lichidatorul Ciobanu Lilian în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind reprezentat de avocat.

În ședința de judecată pârâtul Rusu Ion nu s-a prezentat, prin cererea depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul pârâtului, avocat Radu Cezar Crețu în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Chișinău, sediul Central din 18 iulie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup". S-a încasat de la Societatea cu răspundere limitată "Neru-Grup" (în procedura falimentului) taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei. Taxa de stat urmează a fi achitată după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanţa de judecată a hotărârii.

Solicitările apelantului:

La 25 iulie 2024 de lichidatorul S.R.L. "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 18 iulie 2024, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de admiterea a cererii în sensul formulat.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile şi completările stabilite de legislația insolvabilității.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 din aceiași lege, hotărârile şi încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data comunicării/pronunțării şi numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, hotărârea contestată cu apel a fost pronunţată la data de 18 iulie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la data de 25 iulie 2024. Prin urmare, Colegiul civil constată că apelul a fost depus în termenul legal stabilit de art. 8 al Legii insolvabilității.

Ca temei de înaintare a cererii de apel lichidatorul Ciobanu Lilian, se invocă art. 248 alin. (1) lit. h) a Legii insolvabilității, care prevede că, dacă în cadrul procesului sânt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității /lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea

prin una dintre următoarele acțiuni: nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 sau prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Lichidatorul Ciobanu Lilian solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S S.R.L. „Neru-Grup", în persoana directorului (administratorului) asociat unic, Rusu Ion, cu încasarea din contul acestuia a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul S.R.L. " Neru-Grup".

Solicită admiterea apelului cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (1) şi (6) din legea insolvabilității, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 373 din Codul de procedură civilă CPC, (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanții la proces.

Colegiul judiciar verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 CPC RM constată că, dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanţei de fond

expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, la 26 aprilie 2022 lichidatorul S.R.L. "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian a depus cerere de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 8 096 851,13 lei în beneficiul S.R.L. "NeruGrup".

Ulterior, la 14 februarie 2024 lichidatorul S.R.L. "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian a depus cerere de concretizare la de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul S.R.L. "Neru-Grup". Astfel, prin cererea de concretizare a acțiunii reclamantul concretizează și majorează cuantumul pretențiilor din acțiunea vizată și solicită încasarea de la pârât în beneficiul său a sumei de 10 935 211,75 lei.

Potrivit înscrisurilor din materialele cauzei, și anume Informația eliberată de Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, se atestă că S.R.L. „Neru Grup" a fost înregistrată la 11.09.2018 cu numărul de identificare de stat şi codul fiscal: 1008600045251, cu sediul în mun. Chişinău, str. Mircești 71, ap. (of.) 11, administratorul și asociat fiind Rusu Ion, cu cota de participare de 100%. Capitalul social constituind 5 400 lei.

Prin hotărârea Chișinău, sediul Central din 18 iulie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup" – Ciobanu Lilian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup" în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată "Neru-Grup". S-a încasat de la Societatea cu răspundere limitată "Neru-Grup" (în procedura falimentului) taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei. Taxa de stat urmează a fi achitată după examinarea cauzei, dar nu mai târziu de 6 luni din data adoptării de către instanţa de judecată a hotărârii.

Colegiul Civil apreciază ca fiind justă și întemeiată soluția instanței de insolvabilitate, or, conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea

prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Astfel, Colegiul Civil menționează că pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume, să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapt ilicit și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247, alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data apariţiei raportului juridic litigios), cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Reieşind din sensul normelor legale precitate se denotă că, legislaţia civilă statuează vizavi de apariţia obligaţiei de reparare a prejudiciilor cauzate urmare a unei fapte ilicite. Norma generală în baza căreia se realizează acest fapt este cuprinsă în art. 1398 din Codul civil şi impune întrunirea următoarelor elemente ale delictului civil: existenţa prejudiciului, a faptei ilicite, a legăturii cauzale dintre prejudiciul invocat şi fapta ilicită, vinovăţia.

În calitate de temei de drept pentru atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a S.R.L. S.R.L. "Neru-Grup" sunt invocate prevederile art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilităţii lit. e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, este de reținut că potrivit cererii de atragere la răspundere subsidiară, apelantul a invocat faptul că membrii organelor de conducere se eschivează de a transmite documentele contabile a debitorului.

Cu referire la temeiurile de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate, Colegiul Civil îl va aprecia ca fiind unul declarativ și neîntemeiat.

În această ordine de idei, Colegiul civil va reține că potrivit art. 10 alin. (1), (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Potrivit art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care: executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadență a creanţelor celorlalţi creditori; în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sunt trase la răspundere penală în conformitate cu legea.

Reieşind din prevederile art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Respectiv, în vederea determinării începerii curgerii termenului de depunere a cererii introductive, este necesar pentru început de a fi stabilit momentul survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate în raport cu societatea debitoare.

Conform art. 2 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, incapacitate de plată este definită ca fiind - situaţie financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-şi executa obligaţiile pecuniare scadente, inclusiv obligaţiile fiscale.

Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăţi.

Reieşind din natura temeiului juridic de atragere la răspundere subsidiară a pârâţilor instanţa evidenţiază că, în speţă obiectul probaţiunii reprezintă totalitatea faptelor material-juridice şi procesuale ce necesită a fi constatate pentru soluţionarea justă a litigiului.

Prin urmare, incapacitatea de plată invocată urmează să fie demonstrată prin probe determinate în sensul art. 117 din Codul de procedură civilă, inclusiv prin: extras din contul bancar curent al debitorului, alte înscrisuri din care rezultă încetarea efectuării de plăţi de către debitor, etc.

Totodată, obiectul probaţiunii va cuprinde şi probe din care să rezulte fără echivoc care este momentul survenirii incapacităţii de plată a debitorului. Or, reieşind din sensul art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, obligaţia debitorului să depună cerere introductivă devine scadentă imediat momentului survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate şi continuă că poarte acelaşi caracter pe parcursul a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. **(**2**).**

O altă componentă a probaţiunii în litigiul privind atragerea la răspundere subsidiară o va constitui identificarea volumului creanţelor apărute de la momentul neexecutării obligaţiei de depunere a cererii introductive de către administratorul statutar al persoanei insolvabile până la intentarea procesului de insolvabilitate prin hotărâre a instanţei de judecată. Or, culpa pârâtului nu poate excede aceste limite, reieşind din condiţia inserată la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012.

Sarcina probaţiunii în sensul descris incubă anume deponentului cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, în temeiul aceluiaşi art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Importanţa probaţiunii este una semnificativă, deoarece răspunderea subsidiară, ca specie a răspunderii delictuale civile, nu poate opera din oficiu şi nici nu poate fi prezumată în baza unor declaraţii expuse de către lichidatorul societăţii debitoare sau de către creditori.

Inacţiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligației administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Instanța reiterează că, speţă nu sunt întrunite condiţiile necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Neru Grup”, în persoana lui Rusu Ion, or lichidatorul Ciobanu Lilian, nu a demonstrat prin probe concludente şi pertinente că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului s-ar datora anume acţiunilor ilegale din partea acestei persoane.

În conformitate cu art.248 alin. (5) din Legea insolvabilităţii, măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

Se reiterează că, în vederea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului nominalizați la art. 247 al Legii insolvabilității, acțiunile culpabile prevăzute în alin. (1) art. 248 din aceeași Lege, trebuie să fi fost comise de către aceștia cu cel mult 2 ani înainte de intentarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului.

Prin urmare, termenul de 2 ani se extinde faţă de acţiunile prevăzute la art. 248 alin. (1) literele a) - i) din Lege în privinţa persoanelor cărora le pot fi incriminate aceste acţiuni, calculat la situaţia anterioară insolvabilităţii, adică "până la intentarea procesului de insolvabilitate", ceea ce după sens este similar cu sintagma "nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate ".

La caz se constată că, cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul S.R.L. "Neru-Grup" a fost admisă și intentată procedura de insolvabilitate la cererea administratorului statutar a debitorului S.R.L. „Neru Grup", Rusu Ion.

Respectiv rezultă că, careva argumente pertinente în susținerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 248 alin. (1), lit. h) al Legii insolvabilității apelantul nu a indicat.

Prin urmare, faptele prejudiciabile imputate pârâtului nu au fost probate nici sub un aspect, argumentele lichidatorului întreprinderii insolvabile purtând un caracter pur declarativ. Or, nu au fost prezentate careva probe care ar demonstra că în perioada anilor 2019-2021 organele de conducere a debitorului ar fi întreprins careva acţiuni ilegale care s-au soldat cu starea de insolvabilitate a persoanei juridice.

Subsecvent instanța de insolvabilitate reține că, cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de întreprindere a fost depusă de către administratorului statutar a debitorului S.R.L. „Neru Grup", Rusu Ion, or lichidatorul Ciobanu Lilian nu a argumentat și nu a probat legătura cauzală între momentul exact când ar fi trebuit să fie depusă cererea privind intentarea procesului de insolvabilitate de către pârâtul Rusu Ion și întinderea pretinsului prejudiciu în valoare de 10 935 211,75 lei, adică în ce măsură inacțiunea pârâtului a generat cauzarea pretinsului prejudiciu.

Astfel, raportând normele legale mai sus enunțate la circumstanțele cauzei, s-a constatat cu certitudine că pârâtul nu a încălcat prevederile legale menţionate supra şi a manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive.

Cu toate acestea, apelantul la înaintarea acțiunii nu a prezentat probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că este cunoscut momentul survenirii incapacității de plată a debitorului şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele față de reclamant s-au majorat.

Astfel, neexecutarea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de către S.R.L. " Neru-Grup" de sinestătător nu este susceptibilă să demonstreze incapacitatea de plată a societăţii la data indicată. Survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societăţii comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe

conturile bancare deţinute, precum şi alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea “ Neru-Grup” și solicitarea apelantului nu întrunește temeiurile de atragere la răspundere subsidiară a pârâților prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că nu au fost prezentate probe precum că intimatul ar fi fost atras la răspundere contravenţională în baza art. 288 Cod contravenţional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a SRL “ Neru-Grup”, nu poate fi determinat nici momentul apariției obligaţiei debitorului de a înainta cerere introductivă.

În ceea ce priveşte atragere la răspundere subsidiară - dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, se impune drept necesară stabilirea următoarelor circumstanţe: momentul iniţial şi cel final în limitele cărora a avut loc continuarea activităţii întreprinderii insolvabile, actele de dispoziţie în virtutea cărora expres a fost desfăşurată în continuare activitatea aducătoare de prejudiciu întreprinderii de referinţă, legătura cauzală între activitatea desfăşurată şi prejudiciul sub formă de incapacitate de plată a debitorului, intenţia de a aduce întreprinderea la incapacitate de plată, incidenţa termenul de prescripţie extinctivă.

La caz se atestă că, referitor la acest temei apelantul nu a anexat şi nici nu a explicat cum anume pîrîtul a dispus continuarea unei activitătţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată. La fel, lichidatorul nu a explicat care anume activitate a debitorului a dus la incapacitatea de plată a acestuia, când a fost dispusă această activitate şi cum se încadrează în termenul prevăzut de ari. 247 alin. (2) din Legea insolvabilităţii - 24 de luni anterioare intentării procesului.

Prin urmare, în lipsa indicării concrete care anume activitate cu specificarea acţiunilor culpabile ale pârâtului a dus în mod vădit la incapacitate de plată a debitorului, instanţa constată că, la caz, nu sunt întrunite condiţiile prevăzute a art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilităţii.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condiţiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiului analizat.

În concluzie, faptele imputate nu pot fi reţinute în vederea antrenării răspunderii delictuale respectiv, temeiul de atragere la răspundere subsidiară a lui Rusu Ion stipulat la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, nu este prezent în speță.

Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Urmează a fi supus criticii afirmaţiile apelantului că, instanţa nu s-a expus asupra argumentelor invocate de apelant, deoarece din hotărârea contestată se atestă cu certitudine că prima instanţă a oferit răspunsuri la fiecare argument indicat în cererea de atragere la răspundere subsidiară.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificând care sunt condițiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În consecință, Colegiul conchide că toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Față de cele ce preced şi având în vedere faptul că, instanţa de insolvabilitate a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi procedural, pronunţând o hotărâre legală şi întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiu civil al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) din CPC, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ, -

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de lichidatorul Societății cu răspundere limitată “ Neru-Grup” – Ciobanu Lilian.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 18 iulie 2024, în cauza de insolvabilitate la cererea de chemare în judecată depusă de lichidatorul Societății cu răspundere limitată “Neru-Grup” – Ciobanu Lilian privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Societății cu răspundere limitată “Neru-Grup” în persoana administratorului Rusu Ion, cu încasarea din contul lui Rusu Ion a sumei de 10 935 211,75 lei în beneficiul Societății cu răspundere limitată “Neru-Grup”.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Roman Pascari

Ala Malîi